

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Aan

de Ministers

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		AD96/U878	10 oktober 1996
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer	
mr P.W. de Nijs		070-302.6962	
Onderwerp		Departementsonderdeel	
Tijdelijke regeling		directie Personeelsmanagement	
vrijstelling vakbondsfaciliteiten		Rijksdienst	
Doelstelling:		het verschaffen van informatie	
Juridische grondslag:		Overeenkomst arbeidsvoorwaarden- en werkgelegenheidsbeleid sector Rijk (contractperiode 1 april 1995 t/m 31 maart 1997), paragraaf 5.3.	
Relaties met andere circulaire:		Aanvulling op circulaire van 26 maart 1996, nummer AD96/U113	
Ingangsdatum:		1 januari 1996	
Geldig tot:		1 januari 2000	

Inleiding

Op 4 september 1996 is met de centrales van overheidspersoneel in het sectoroverleg Rijkspersoneel (SOR) overeenstemming bereikt over de praktische invulling van de tijdelijke uitbreiding van vakbondsfaciliteiten bij grote reorganisaties in de sector Rijk in de vorm van gedeeltelijke vrijstelling van vakbondskaderleden. Met deze circulaire informeer ik u daarover. Bij sommige ministeries komen dergelijke vrijstellingen van vakbondskaderleden of financiële equivalenten ervan reeds voor. Vanzelfsprekend is er slechts aanleiding deze aan te vullen met de onderhavige tijdelijke regeling indien de taakbeschrijving van de desbetreffende kaderleden niet of nauwelijks de elementen bevat, zoals hierna onder ad.a aangegeven

Achtergrond

In de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst voor de sector Rijk (contractperiode 1 april 1995 tot en met 31 maart 1997) is overeengekomen dat de faciliteiten voor vakbondswerk bij grote reorganisaties zouden worden uitgebreid. In het SOR is gezamenlijk de wens geformuleerd om een eenduidige en pragmatische werkwijze af te spreken ten aanzien van het gebruik van deze faciliteiten en de daarbij te volgen procedure.

Gemaakte (nadere) afspraak in het SOR

Binnen de sector Rijk wordt gedurende een periode van vier jaar geëxperimenteerd met de inzet van vakbondskaderleden ten behoeve van de begeleiding van grote reorganisaties¹. In dat kader is bij circulaire van 26 maart 1996 een tijdelijke voorziening getroffen voor de duur van vier jaar. Deze tijdelijke voorziening geeft de centrales de mogelijkheid om actieve kaderleden volgens de in de bijlage 1 en 2 vermelde verdeelsleutel - in overleg met het bevoegd gezag en indien het dienstbelang zulks toelaat - voor te dragen voor benoeming tot vrijgesteld kaderlid door het bevoegde gezag. De vrijstelling van het kaderlid houdt in dat het aangevozen kaderlid voor een deel van zijn werktijd (tot maximaal 50%) wordt vrijgesteld ten behoeve van het verrichten van vakbondsactiviteiten. Het accent van de vakbondsactiviteiten ligt bij de begeleiding van reorganisatieprocessen. Als algemene beperking geldt dat er per 2.000 personeelsleden op jaarbasis maximaal een halve fulltime equivalent kan worden vrijgesteld.

Ter uitwerking van de gemaakte afspraak zijn de navolgende preciseringen overeengekomen:

a. De taakbeschrijving van een vakbondskaderlid

De vakbondskaderleden kunnen de navolgende concrete taken uitoefenen in het kader van een grote reorganisatie:

- het informeren en adviseren van de betrokken medezeggenschapsorganen en het georganiseerd overleg;
- het ondersteunen van de medezeggenschapsorganen en het georganiseerd overleg bij hun informerende en adviserende taak;
- het bewaken van het reorganisatieproces en de voortgang daarvan ten behoeve van de medezeggenschapsorganen en het georganiseerd overleg;
- het informeren van individuele ambtenaren over bedenkingen-, bezwaren en beroepsprocedures;
- het doorverwijzen van de individuele ambtenaar naar vakbondsbestuurders bij specifieke belangenbehartiging.

In het verlengde van laatstgenoemd punt is met de centrales afgesproken dat de vrijstelling tevens kan worden aangewend voor individuele advisering door het kaderlid over verzekeringsmogelijkheden tegen inkomensderving in die gevallen dat wettelijk of anderszins collectieve regelingen terzake tot andere aanspraken leiden. Arbeidsongschiktheids-, nabestaandenverzekeringen en individuele suppleties op de FPU regeling zijn hiervan voorbeelden.

b. De in acht te nemen procedure

Over het vaststellen van het aantal vrij te stellen vakbondskaderleden op departementaal niveau is overleg vereist met de Bijzondere Commissie. Een dergelijk overleg dient eenmaal per jaar plaats te hebben. Daarbij is de inschatting door de Secretaris Generaal² van het aantal grote reorganisa-

---

¹ Met grote reorganisaties wordt in dit verband bedoeld een reorganisatie van een dienst of dienstonderdeel waarbij tenminste 50 personeelsleden werkzaam zijn.

² Voor de Belastingdienst voert de DG Belastingen van het ministerie van Financien het overleg met de Bijzondere Commissie. In die situatie geeft de DG voor de Belastingdienst een schatting van het aantal grote reorganisaties binnen de belastingdienst. Bij de Dienst Justitiele Inrichtingen van het Ministerie van Justitie is sprake van een vergelijkbare situatie.

ties gedurende dat kalenderjaar van doorslaggevende betekenis voor het maximum aantal vrij te stellen vakbondskaderleden in dat kalenderjaar.

Het tot aanstellen bevoegde gezag zal vervolgens - met inachtneming van het vastgesteld aantal vrij te stellen vakbondskaderleden - een beslissing dienen te nemen over de aanwijzing van individuele ambtenaren tot vakbondskaderleden, de mate van vrijstelling die daarmee gepaard gaat en de duur van de vrijstelling. Daarbij gelden als uitgangspunten:

1. een aangewezen vakbondskaderlid wordt zoveel mogelijk voor het maximum van 50% van zijn werktijd vrijgesteld om een efficiënte organisatie en een zinvolle inzet van de vrijgestelde ambtenaar voor het vakbondswerk mogelijk te maken. Dit laatste kan worden bereikt door de ter beschikking staande faciliteit voor vakbondswerk zoveel mogelijk te clusteren tot halve fulltime equivalenten.
2. de aanwijzing geldt in beginsel voor een periode van een jaar, zodat de centrales de mogelijkheid hebben om na uiterlijk een jaar en afhankelijk van de gewenste kwaliteit desgewenst een ander vakbondskaderlid voor vrijstelling voor te dragen. Ook voor het bevoegde gezag ontstaat aldus de mogelijkheid om de vrijstelling van de betreffende ambtenaar te herzien indien het belang van de dienst zulks vereist.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
voor deze,
de directeur-generaal Management & Personeelsbeleid,

A. H. C. Annink

Bijlage 1

Tabel 1, overzicht van maximaal aantal vrij te stellen vakbondskaderleden in full time equivalenten per 1 januari 1996.

Ministerie	Aantal personeelsleden per 31 december 1995	Maximum totaal aantal vrij te stellen vakbondskaderleden
1. Algemene Zaken	314	0,1 fte
2. Binnenlandse Zaken	1962	0,5 fte
3. Buitenlandse Zaken	3664	0,9 fte
4. Economische Zaken	4503	1,1 fte
5. Financien (departement)	1615	0,4 fte
6. Financien (Belastingdienst)	28282	7,1 fte
7. Justitie	21820	5,5 fte
8. Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij	9820	2,5 fte
9. Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	3555	0,9 fte
10. Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2083	0,5 fte
11. Verkeer en Waterstaat	13489	3,4 fte
12. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	4192	1,1 fte
13. Volksgezondheid, Wel- zijn en Sport	3898	1,5 fte
14. Hoge college's van Staat ³	1691	0,4 fte
15. Kabinet Nederlands Antilliaanse en Aru- baanse Zaken ⁴	81	0 fte
Totaal	100969	25,3 fte

Bron: Mensen & Management 1996, tabellen 1.2 en 1.1

³ Met betrekking tot de Hoge Colleges van Staat wordt aangenomen dat de begrotingssterkte gelijk is aan de gemiddelde bezetting per 31 december 1995.

⁴ Met betrekking tot het Kabinet voor Nederlands Antilliaanse en Arubaanse Zaken, wordt aangenomen dat de begrotingssterkte gelijk is aan de gemiddelde bezetting per 31 december 1995.

Tabel 2, verdeling van het maximaal aantal vrij te stellen vakbondskaderleden in full time equivalenten naar Centrale

Centrale	Aandeel leden per Centrale	Aantal vrijgestelde vakbondskaderleden per Centrale
AC	21,6%	5,5 fte
ACOP	41,5%	10,5 fte
CCOOP	25,1%	6,3 fte
CMHF	11,8%	3,0 fte
totaal	100,0%	25,3 fte

Bron: SCO brief van 18 maart 1996, nummer RS60318A.EPM